

รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผล
ภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ตามพหุปัญญา

คำนำ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดกลไกการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ โดยให้แต่ละกระทรวง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป.ประจำกระทรวง) เพื่อทำหน้าที่ ในการตรวจสอบและประเมินผล โดยกำกับดูแลระบบการตรวจสอบและประเมินผลของกระทรวง และหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปตามคุณภาพและมาตรฐานที่กำหนด

สำหรับการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) และประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลตามภารกิจของกระทรวง ที่สำคัญ ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบ และประเมินผล ดังนี้

1. ประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

1.1 ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อยกระดับศักยภาพคนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1.1.1 ประเด็นการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 ประเด็นการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนเพื่อยกระดับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของผู้เรียนด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์จากโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ประเด็นการสร้างระบบนิเวศเพื่อขับเคลื่อนการเป็นรัฐบาลดิจิทัล ประกอบด้วย 1 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นการพัฒนาทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) ให้แก่ข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลตามภารกิจของกระทรวง จำนวน 1 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา

สำหรับรายงานฉบับนี้เป็นผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประเด็นการส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พร้อมทั้ง จัดทำข้อเสนอแนะ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ สำหรับการดำเนินงานโครงการตามประเด็นดังกล่าวของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่การกำหนดนโยบาย และมาตรการ รวมทั้งรูปแบบการดำเนินงานที่พัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น ซึ่งผลสำเร็จที่ได้จากการดำเนินงานในครั้งนี้เป็นผลมาจากความร่วมมือของผู้บริหาร และบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ในหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้การสนับสนุนข้อมูล เพื่อใช้ในการตรวจสอบและประเมินผลโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล

ประจำกระทรวงศึกษาธิการ

กันยายน 2567

ส่วนที่ 1

บทสรุปผู้บริหาร

บทสรุปผู้บริหาร

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลในประเด็นตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) โดยได้คัดเลือกประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา ซึ่งเป็นประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลตามภารกิจกระทรวง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเสี่ยง ประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงาน พร้อมทั้งให้ทราบปัจจัยความสำเร็จปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติราชการ ตลอดจนข้อเสนอแนะ เพื่อลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน อันจะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่าในการดำเนินงานตามภารกิจ ซึ่งการตรวจสอบและประเมินผลในครั้งนี้ ได้ดำเนินการ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระหว่างเดือนตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567 และระยะที่ 2 ระหว่างเดือนเมษายน - กรกฎาคม 2567 รวมทั้งสิ้น 10 เดือน โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลโครงการ การสอบถามจากหน่วยงานส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 136 แห่ง การลงพื้นที่ ณ หน่วยปฏิบัติและการสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานโดยตรง จำนวน 26 แห่ง ได้แก่ (1) หน่วยงานส่วนกลาง 2 แห่ง (2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 10 แห่ง และ (3) สถานศึกษา จำนวน 14 แห่ง

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบและประเมินผลประเด็นการตรวจสอบย่อย : ประเด็นการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีข้อสังเกต/ข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1. หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และโครงสร้างเวลาเรียนยังคงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนเนื้อหาสาระ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยระดับประถมศึกษา 1,000 ชั่วโมงต่อปี และระดับมัธยมศึกษา 1,200 ชั่วโมงต่อปี ในขณะที่รูปแบบการเรียนรู้ควรมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพหุปัญญาของผู้เรียน ที่สามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนทุกช่วงวัยและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

2. ครูบางส่วนยังขาดองค์ความรู้และทักษะในการพัฒนาหลักสูตรหรือเนื้อหาสาระการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดการเรียนรู้และการพัฒนานวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย ทำให้ยังคงใช้กระบวนการสอนแบบเดิมที่เน้นเนื้อหาและการท่องจำ หรือการสอนในรูปแบบเดียวกันทั้งห้องเรียน

3. การจัดทำหลักสูตร/แนวทาง/การจัดการเรียนรู้ ในการส่งเสริมผู้เรียนตามพหุปัญญาส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบชมรม/ชุมนุมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและสนใจ แม้ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการเรียนรู้ตามพหุปัญญา แต่ยังไม่ใช้การวางรากฐานหรือการเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้มีศักยภาพตามพหุปัญญาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งนักเรียนบางคนมีความรู้เกินกว่าที่ครูสอนในห้องเรียน แต่ยังคงต้องเรียนเพื่อให้ครบตามโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตร และยังไม่สามารถเรียนข้ามชั้นเรียนได้

อย่างไรก็ตาม เพื่อลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน อันจะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่าในการดำเนินงานตามภารกิจ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจและสร้างความมั่นใจให้กับสถานศึกษาว่าสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา

1.2 ควรมีการแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา เช่น การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนการสอน การวัด ประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น หลากหลายสอดคล้องตามศักยภาพของผู้เรียน โดยสามารถเรียนรู้จากแหล่งอื่นนอกเหนือจากสถานศึกษา และนำหน่วยกิตมาเทียบโอนผลการเรียนได้

1.3 ควรประสานความร่วมมือกับสถาบันผลิตครูให้มุ่งเน้นการให้ความรู้และประสบการณ์เรื่องการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญารายบุคคล และการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) เป็นต้น การวัดประเมินผลที่ทันสมัย สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ นักศึกษา ครู/ครูที่บรรจุใหม่ได้มีองค์ความรู้และทักษะที่พร้อมต่อการปฏิบัติงานก่อนบรรจุเป็นครูผู้ช่วย

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.1 ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจและสร้างความมั่นใจให้กับสถานศึกษาว่าสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา

2.2 ควรจัดทำแผนการพัฒนานักเรียนตามพหุปัญญาเป็นแผนระยะยาว เพื่อให้เห็นเส้นทางการเรียนและการส่งต่อนักเรียนได้อย่างชัดเจน

3. สถานศึกษา

3.1 ควรจัดรูปแบบการพัฒนาครูที่มีความหลากหลาย ให้ครูสามารถเลือกวิธีการพัฒนาได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งมีช่องทางให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด นอกเหนือจากการนิเทศในสถานศึกษา

3.2 ควรมีการวางแผน หรือทำ ID PLAN ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบตนเองให้ได้รับการพัฒนาและการส่งต่อตามพหุปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม

3.3 ควรมีแนวทาง/มาตรการที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเกินกว่าระดับชั้นเรียน อาทิ การปรับรูปแบบหลักสูตร/การจัดการเรียนการสอน ให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับนักเรียน รวมทั้งควรมีการจัดหาพี่เลี้ยงที่สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมเด็กเหล่านี้เป็นการเฉพาะ

3.4 ควรมีการประมวลและจัดเก็บข้อมูลจากการวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนจากแหล่งข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เป็นระยะ เช่น การใช้แบบวัดแววความสามารถพิเศษการสัมภาษณ์ การสังเกต ผลงาน เป็นต้น โดยเฉพาะจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม อาทิ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือเพื่อน เพื่อตรวจสอบสภาพปัจจุบันของผู้เรียน ซึ่งแววความสามารถพิเศษที่เกิดขึ้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

3.5 ควรเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองในการดูแลเด็กและส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการ/ความต้องการ/ความสนใจตามพหุปัญญาของแต่ละช่วงวัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	จ
ส่วนที่ 2 การรายงานการตรวจสอบและประเมินผล	1
ความเป็นมาของการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของ ค.ต.ป. ประจำ	2
กระทรวงศึกษาธิการ	
- วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและประเมินผล	2
- ขอบเขตของการตรวจสอบและประเมินผล	2
การดำเนินงานที่สำคัญของกระทรวง	4
รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานที่สำคัญของกระทรวง	8
ผลการตรวจสอบและประเมินผล	12
ส่วนที่ 3 การดำเนินงานของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งผลต่อการผลักดัน	20
เป้าประสงค์ของประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล	
ส่วนที่ 4 การลงนามรับรองรายงาน	22
ภาคผนวก	24
ภาคผนวก ก แบบประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)	25
ภาคผนวก ข การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)	29

ส่วนที่ 2

การรายงานการตรวจสอบ
และประเมินผล

ความเป็นมาของการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ

ตามกรอบแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป. ประจำกระทรวง) ทุกกระทรวงดำเนินการ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลในประเด็นตามภารกิจกระทรวง โดยได้คัดเลือกประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา ซึ่งเป็นโครงการที่สอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงในการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย (จ.3) : ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งเสริมการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น ภายใต้การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทที่ 12 : การพัฒนาการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นกิจกรรมที่สนับสนุนเป้าหมายจากห่วงโซ่คุณค่าที่มีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤติ (สีแดง)

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและประเมินผล

- 2.1 เพื่อประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา
- 2.2 เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา
- 2.3 เพื่อให้ทราบปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานฯ ทั้งจากหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานในภูมิภาค พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข เพื่อลดความเสี่ยง/ผลกระทบในการบริหารงานซึ่งเป็นการสนับสนุนให้การดำเนินงานตามภารกิจบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.4 เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการผลักดันการดำเนินงานฯ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

ขอบเขตของการตรวจสอบและประเมินผล

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา ระหว่างเดือนตุลาคม 2566 - กันยายน 2567 รวมทั้งสิ้น 12 เดือน (ข้อมูล ณ วันที่ 12 กันยายน 2567) โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินการ (ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567) และระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน (เมษายน - กรกฎาคม 2567) โดยมีขอบเขตของการตรวจสอบและประเมินผล ดังนี้

3.1 ระยะที่ 1 ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินการ (ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567)

3.1.1 การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ หน่วยงานส่วนกลางที่รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

3.1.2 การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยการติดตาม ตรวจสอบ ณ พื้นที่ปฏิบัติงาน ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการลงพื้นที่และสัมภาษณ์หน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 2 แห่ง คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 และโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่

3.1.3 การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยการสัมภาษณ์ผ่านระบบ Zoom Meeting ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการสัมภาษณ์หน่วยงานและสถานศึกษา ในสังกัด จำนวน 14 แห่ง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย โรงเรียนบ้านนาดินดำ โรงเรียนเมืองนครราชสีมา โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย และโรงเรียน นานคริสเตียนศึกษา

3.2 ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน (เมษายน - กรกฎาคม 2567)

3.2.1 การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ (1) หน่วยงานส่วนกลาง ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการ จำนวน 2 แห่ง คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 37 แห่ง (3) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 74 แห่ง (4) สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 23 แห่ง รวมทั้งสิ้น 136 แห่ง

3.2.2 การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยการติดตาม ตรวจสอบ ณ พื้นที่ปฏิบัติงาน ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการลงพื้นที่และสัมภาษณ์หน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา และโรงเรียนบ้านหมากแข้ง

3.2.3 การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยการสัมภาษณ์ ผ่านระบบ Zoom Meeting ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการสัมภาษณ์หน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 โรงเรียนวิทยานุกูลนารี โรงเรียนตลาดนัดบาซาเอ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ โรงเรียนภัทรวิทยา

การดำเนินงานที่สำคัญของกระทรวง

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการตามประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้วยรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศเชิงรุก ดังนั้น การค้นหาเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษเพื่อนำมาพัฒนาศักยภาพให้ถึงขีดสูงสุดเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคตข้างหน้า เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรค 3 “...มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นที่ 4.4 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติดนตรี กีฬา และการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใด ด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง มีแนวทางหรือกลยุทธ์ในการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ...” ในส่วนของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ในการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 2 มาตรา 10 วรรค 3 การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (2566 - 2570) หมวด 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบสนองต่อโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคตมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติใน 3 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นเป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นเป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในประเด็นเป้าหมายการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกกระดับ ความสำคัญข้างต้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ) กำหนดนโยบายและจุดเน้นในเรื่องของการจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย ข้อ 2.5.2 จัดระบบวัดแววและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยสามารถปรับเปลี่ยน

แผนการเรียนรู้ในระหว่างเรียนได้ รวมทั้งการแนะแนวเลือกเรียนตามเส้นทางอาชีพ ความถนัดและความสนใจ เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนในอนาคต

จากนโยบายและเหตุผลความจำเป็นข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายและจุดเน้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ ข้อ 7.1 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามพหุปัญญา เพื่อให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ตามความสนใจ สามารถจัดการตนเอง สื่อสารได้ รวมพลังทำงานเป็นทีม และมีการคิดขั้นสูง โดยพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามแนวคิดพหุปัญญา ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment for Learning) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ยืดหยุ่น ตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning) ที่เชื่อมโยงสู่การทำงานในอนาคต ดังนั้น สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการพัฒนาทักษะครูและบุคลากรทางการศึกษา สนับสนุน และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน จึงวางแผนการดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว โดยดำเนินการโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนรายบุคคลตามหลักพหุปัญญา

1.1 วัตถุประสงค์โครงการ

- 1.1.1 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามหลักพหุปัญญา
- 1.1.2 เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชัน และปรับปรุงระบบสำรวจแวວความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
- 1.1.3 เพื่อค้นหาสถานศึกษา/ครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักพหุปัญญา
- 1.1.4 เพื่อวิจัยและพัฒนารูปแบบ/แนวทาง/สื่อ/กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักพหุปัญญา

1.2 กลุ่มเป้าหมาย

- 1.2.1 นักเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.2.2 สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 กิจกรรมการดำเนินงาน

- 1.3.1 จัดทำคู่มือการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามหลักพหุปัญญา
- 1.3.2 ส่งเสริมและพัฒนาศึกษานิเทศก์และครูแกนนำในการเป็นที่ปรึกษาด้านการใช้ระบบสำรวจแวວความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
- 1.3.3 ส่งเสริมและพัฒนาศึกษานิเทศก์ในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามหลักพหุปัญญา

1.3.4 สำรวจ/คัดกรอง/วัดระดับ/ติดตามและประเมินผลนักเรียน ระดับชั้น ป.3 - ม.6 ของทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 ผลผลิตและผลลัพธ์โครงการ

นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาได้อย่างเต็มตามศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล และนักเรียนที่ยังไม่แสดงออกถึงแนวความสามารถพิเศษ ได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจตามหลักทฤษฎีอย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน และคุณภาพการศึกษา นำไปสู่การประกอบอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนศักยภาพรายบุคคลจะมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นส่งผลให้ประเทศสามารถแข่งขันได้ท่ามกลางสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

1.5 งบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับ จำนวนทั้งสิ้น 4,471,300 บาท

1.6 หน่วยงาน/สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

1.6.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.6.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 245 เขตพื้นที่การศึกษา

1.6.3 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง

1.7 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายโครงการ

1.7.1 ร้อยละ 35 ของสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน

1.7.2 ร้อยละ 35 ของนักเรียนในสังกัดได้รับการสำรวจแนวความสามารถพิเศษเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคลอย่างเหมาะสมต่อไป

1.8 ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1.8.1 พัฒนาและปรับปรุงระบบสำรวจแนวความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

1.8.2 สำรวจแนวความสามารถพิเศษของนักเรียนระดับชั้น ป.3 - ม.6 ของทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2565 – 2566

1.8.3 จัดทำแนวทางการออกแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญา

1.8.4 คัดเลือกสถานศึกษา/ครูต้นแบบด้านการออกแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญา โดยมีสถานศึกษาต้นแบบด้านการออกแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญา จำนวน 22 โรงเรียน

1.8.5 พัฒนาครูและศึกษานิเทศก์ จำนวน 389 คน ด้านการใช้แบบสำรวจแนวความสามารถพิเศษของเด็กปฐมวัย

2. โครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามพหุปัญญาของผู้เรียน ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ด้วยผู้เรียนแต่ละบุคคลมีศักยภาพ ความถนัด ความสนใจ ปัญหาทางการเรียนและการใช้ชีวิต การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพที่มีความแตกต่างกัน รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการแนะแนวการเรียนรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับคำแนะนำด้านเนื้อหา ของวิชาการและการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกเรียนและประกอบอาชีพ การพัฒนา ผู้เรียนตามศักยภาพและความตระหนักตามความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล

จากข้อเท็จจริงข้างต้น เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายในการบริหารประเทศความสามารถ บรรลุผลตามเป้าหมายที่มุ่งหวัง ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพและความถนัด และการแนะแนว การเรียนอย่างเหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้เล็งเห็นความจำเป็นในการ พัฒนาการแนะแนวการเรียนรู้และเป้าหมายชีวิตของผู้เรียนโรงเรียนเอกชนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามพหุปัญญาของผู้เรียนขึ้น โดยให้ ความสำคัญกับการพัฒนาครูแนะแนวและครูประจำชั้นในโรงเรียนเอกชนให้มีศักยภาพและความสัมพันธ์ ในการดูแล คัดกรอง วินิจฉัยผู้เรียนรวม ถึงให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไขปัญหาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการเรียนรู้ สามารถแก้ไขปัญหา ที่มี และสามารถวางแผนในการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพ ความถนัด และการเปลี่ยนแปลงของโลก

2.1 วัตถุประสงค์โครงการ

2.1.1 เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ การสำรวจความสามารถพิเศษนักเรียนบนฐาน พหุปัญญา สามารถใช้เครื่องมือในการสำรวจความสามารถพิเศษได้อย่างถูกต้อง

2.1.2 เพื่อพัฒนาทักษะครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการคัดกรอง วิเคราะห์ และวินิจฉัยผู้เรียนผ่านกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นศักยภาพผู้เรียน และสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมพหุปัญญา

2.1.3 ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนรับทราบและเข้าถึงคู่มือการใช้งานระบบสำรวจ แนวความสามารถพิเศษโรงเรียนเอกชน

2.2 กลุ่มเป้าหมาย

ครูแนะแนว/ครูประจำชั้น/ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน จำนวน 3,732 แห่ง

2.3 กิจกรรมการดำเนินงาน

2.3.1 การสำรวจแนวความสามารถพิเศษนักเรียนบนฐานพหุปัญญา

2.3.2 การออกแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพหุปัญญาผู้เรียน

2.3.3 เผยแพร่คู่มือการใช้งานระบบสำรวจแนวความสามารถพิเศษโรงเรียนเอกชน

2.4 ผลผลิตโครงการ

ครูโรงเรียนเอกชนได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางพหุปัญญา จำนวน 3,732 แห่ง

2.5 ผลลัพธ์โครงการ

ครูโรงเรียนเอกชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการคัดกรอง วิเคราะห์ และวินิจฉัยผู้เรียนรายบุคคล และสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือส่งต่อเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามความถนัดของตัวเอง

2.6 ตัวชี้วัดเป้าหมายโครงการ

2.6.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

จำนวนครูแนะแนว ครูประจำชั้นและครูผู้สอนที่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการแนะแนวผู้เรียน ให้สอดคล้องกับศักยภาพและความถนัด การแก้ไขปัญหาของผู้เรียน รวมถึงแนวทางในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ (3,732 แห่ง)

2.6.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

ร้อยละของครูโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการพัฒนาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้แนะแนวการเรียนและเป้าหมายชีวิตให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 85)

2.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนได้รับการแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการเรียนรู้ สามารถแก้ไขปัญหาที่มี และสามารถส่งแผนในการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพ ความถนัด และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานที่สำคัญของกระทรวง

1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 สำรวจแว่นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งในขณะนี้มิ้นนักเรียนได้รับการสำรวจความสามารถพิเศษ จำนวน 3,318,393 คน คิดเป็นร้อยละ 69.67 ของนักเรียนทั้งหมดจำนวน 4,763,158 คน (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2567)

1.2 จัดบูธนิทรรศการระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตในงาน EDU Soft Power Festival 2024 ระหว่าง 25 – 27 ธันวาคม 2566 โดยมีโรงเรียนมัธยมต้นแบบในการใช้ระบบสำรวจความสามารถพิเศษ มาสาธิตการนำผลการสำรวจแว่นไปใช้ ซึ่งจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว มีนักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนทั่วไป หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสำรวจความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนตามความถนัดรายบุคคล

1.3 จัดบุรุษประชาสัมพันธ์ในงานวันเด็กเกี่ยวกับความถนัดและอาชีพ ซึ่งจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ผู้ปกครอง เด็ก รวมถึงประชาชนทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าใช้งานระบบสำรวจแวความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และได้ทดลองเข้าใช้งานผ่านระบบ อีกทั้งได้แนวคิดในการนำบอร์ดเกมเกี่ยวกับอาชีพ มาใช้ในการเรียนการสอน

1.4 สำรวจแวนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2566 นักเรียนได้รับการสำรวจแวความสามารถพิเศษผ่านระบบแล้ว จำนวน 3,687,058 คน คิดเป็นร้อยละ 77.40 ของนักเรียนทั้งหมดจำนวน 4,763,158 คน (ข้อมูล เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2567 วันปิดระบบฯ ของปีการศึกษา 2566)

1.5 สำรวจแวนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงที่ 1 แบ่งตามคลัสเตอร์ (1 กรกฎาคม – 7 กันยายน 2567) ปีการศึกษา 2567 ซึ่งในขณะนี้นักเรียนได้รับการสำรวจแวความสามารถพิเศษผ่านระบบแล้ว จำนวน 2,990,783 คน คิดเป็นร้อยละ 63.60 ของนักเรียนทั้งหมด จำนวน 4,705,135 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 7 กันยายน 2567)

1.6 ส่งเสริมผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจโดยใช้ข้อมูลจากระบบสำรวจแวความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นข้อมูลพื้นฐาน

1.6.1 การพัฒนาบอร์ดเกม เส้นทางสู่อาชีพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
จ้างเหมาพัฒนาบอร์ดเกม เส้นทางสู่อาชีพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยได้ออกแบบและจัดทำบอร์ดเกม เส้นทางสู่อาชีพ Dreamtopia บอร์ดเกม จำนวน 130 ชุด และไฟล์สำหรับ Prin to play จำนวน 1 ไฟล์

1.6.2 กิจกรรมอบรมครูในการจัดการใช้บอร์ดเกม พหุปัญญาเพื่อส่งเสริมความถนัด
สู่อาชีพ Dreamtopia วันเสาร์ที่ 6 กรกฎาคม 2567 ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการใช้บอร์ดเกม เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน
ในระยะที่ 1 โรงเรียนนาร่อง 31 โรงเรียน ครูจากโรงเรียนนาร่อง โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 62 คน

1.7 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจด้วยการจัดการเรียนรู้สเต็มศึกษา (STEAM Education) ระหว่างวันที่ 18 – 21 กุมภาพันธ์ 2567 ณ โรงแรมรอยัล เบญจา กรุงเทพมหานคร

1.8 จัดทำคลิปวิธีการเข้าใช้งานระบบสำรวจแวความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์คลิปดังกล่าวไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง รวมทั้งเผยแพร่ผ่านช่องทาง youtube >> gifted OBEC : <https://www.youtube.com/watch?v=eB1hG2EHIA0>

1.9 จัดทำแนวปฏิบัติการสำรวจแวความสามารถพิเศษ ประจำปีการศึกษา 2567

ทั้งนี้ ขณะนี้อยู่ระหว่างเปิดระบบสำรวจความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2567 โดยจะปิดระบบในวันที่ 31 มีนาคม 2568 และอยู่ระหว่างการติดตามผลการนำบอร์ดเกม ส่งเสริมความถนัดสู่อาชีพ Dreamtopia ไปใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน ของครูในโรงเรียนนาร่อง

2. โครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามพหุปัญญาของผู้เรียน ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพมนุษย์ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ ที่หลากหลาย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูแนะแนวและครูประจำชั้นในโรงเรียนเอกชน ให้มีศักยภาพและความสัมพันธ์ในการดูแล คัดกรอง วินิจฉัยผู้เรียน รวมถึงให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไข ปัญหาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการเรียนรู้ สามารถแก้ไขปัญหาที่มี และสามารถวางแผนในการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ ที่เหมาะสมกับศักยภาพและความถนัด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1 ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินโครงการกับผู้ทรงคุณวุฒิจากสมาคมพัฒนาศักยภาพ และอัจฉริยภาพมนุษย์ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2566 ผ่านระบบ Zoom Meeting โดยมีแผน ที่จะพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงาน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ การพัฒนาและออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยกระตุ้น ศักยภาพของผู้เรียน ตลอดจนออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพหุปัญญาผู้เรียนรายบุคคล ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการบริหารงานการจัดการศึกษา ที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้

2.2 อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสำรวจความสามารถพิเศษนักเรียนบนฐาน พหุปัญญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูแนะแนวและครูประจำชั้นในโรงเรียนเอกชน ให้ได้ฝึกปฏิบัติการใช้แบบสำรวจความสามารถพิเศษ ตามแนวทางการใช้แบบสำรวจแนว ผู้มีความสามารถพิเศษ ของสำนักวิชาการและมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสำรวจความสามารถของผู้เรียนตามทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อสามารถรู้และเข้าใจ ประเด็นคำถามของแบบสำรวจความสามารถพิเศษ นำไปสู่การคัดกรองวิเคราะห์ และวินิจฉัยนักเรียน เป็นรายบุคคลผ่านกิจกรรมที่กระตุ้นศักยภาพผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถ ใช้งานระบบสำรวจความสามารถพิเศษโรงเรียนเอกชน (PMIS) ที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชนพัฒนาขึ้นได้อย่างถูกต้องสามารถนำข้อมูลจากระบบไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้

ที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยมีหลักสูตรการจัดอบรมจำนวน 15 ชั่วโมง เนื้อหาการอบรมประกอบด้วย (1) ลักษณะของผู้มีความสามารถพิเศษ (2) การคัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษและบทบาทของครูในการประเมินผู้มีความสามารถพิเศษ (3) การฝึกปฏิบัติฐานกิจกรรมตามแนวความสามารถพิเศษบนพื้นฐานพหุปัญญา (4) เทคนิคในการสังเกตพฤติกรรมของผู้มีความสามารถพิเศษ (5) การฝึกปฏิบัติใช้แบบวัดแนวความสามารถพิเศษ และการแปลผลจากแบบวัดแนวความสามารถพิเศษ และ (6) การใช้งานระบบสำรวจแนวความสามารถพิเศษโรงเรียนเอกชน แบ่งการอบรมจำนวน 2 รุ่น ดังนี้

2.2.1 รุ่นที่ 1 รุ่นระดับประถมศึกษา เมื่อวันที่ 24 - 25 สิงหาคม 2567 ณ โรงแรมรอยัลซิติ้ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 297 คน 134 แห่ง มีผู้ผ่านการอบรมทั้งสิ้น 279 คน คิดเป็นร้อยละ 93.94 ของจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด

2.2.2 รุ่นที่ 2 รุ่นระดับมัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม - 1 กันยายน 2567 ณ โรงแรมบางกอกพาเลส เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 251 คน 114 แห่ง มีผู้ผ่านการอบรมทั้งสิ้น 229 คน คิดเป็นร้อยละ 91.24 ของจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด

2.3 อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงาน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ การพัฒนาและออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยกระตุ้นศักยภาพของผู้เรียนตลอดจนออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพหุปัญญาผู้เรียนรายบุคคล ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการบริหารงานการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหาร และครูที่มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ในโรงเรียน นำร่องการใช้ระบบสำรวจแนวความสามารถพิเศษนักเรียนโรงเรียนเอกชน โดยมีหลักสูตรการอบรมจำนวน 14 ชั่วโมง เนื้อหาการอบรมประกอบด้วย

2.3.1 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

- 1) แนวทางการค้นหาแนวความสามารถพิเศษสู่ออนาคต
- 2) หลักการจัดกิจกรรมค้นหาแนวความสามารถพิเศษ
- 3) หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กความสามารถพิเศษ

2.3.2 การจัดการและบริหารการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

- 1) การบริหารการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
- 2) การพัฒนากิจกรรม การเรียนรู้ตามพหุปัญญาของผู้เรียน
- 3) การนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพหุปัญญาผู้เรียน

จัดอบรม จำนวน 2 วัน เมื่อวันที่ 14 - 15 กันยายน 2567 ณ โรงเรียนไผ่ทอดมศึกษา เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร และโรงแรมแอสโซเทล เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 96 คน 43 แห่ง โดยมีผู้ผ่านการอบรมทั้งสิ้น 96 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด รายชื่อโรงเรียนนำร่องที่เข้าร่วมการอบรม

ผลการตรวจสอบและประเมินผล

จากการตรวจสอบและประเมินผลของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความถนัดและความสนใจ โดยมีครูให้การแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหา และวางแผนในการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพความถนัด และการเปลี่ยนแปลงของโลก อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการในเบื้องต้น ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการประมวลผลในภาพรวมทั้งจากหน่วยงานส่วนกลาง และหน่วยงานในระดับภูมิภาค โดยมีข้อสังเกต/ข้อค้นพบที่สำคัญดังนี้

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา ซึ่งมีแนวโน้มบรรลุผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมาย มีปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญคือ	-	-
1.1 ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ให้ความสำคัญ และมีความมุ่งมั่นในการบริหารจัดการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่งเสริมสถานศึกษาให้มีการพัฒนาศักยภาพนักเรียนตามพหุปัญญาเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ โดยมีนโยบายและกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีระบบฐานข้อมูลนักเรียนตามพหุปัญญาในภาพรวมและจำแนกเป็นรายระดับชั้น เป็นเรียลไทม์ มีการจัดเวทีให้สถานศึกษาได้เสนอผลงานการปฏิบัติงานที่เป็น Best Practice เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายร่วมมือกับหน่วยงาน และสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง จริงจัง และต่อเนื่อง มีการวางแผนการดำเนินงาน	ควรสรรหาหรือพัฒนาผู้บริหารทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ในทุกด้าน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป	- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
1.1 (ต่อ)ร่วมกันอย่างครบกระบวนการ ตั้งแต่การเสริมสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพหุปัญญาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครูผู้สอนในด้านการคัดกรอง ด้วยระบบสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองต่อพหุปัญญารายบุคคล ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน อาทิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ที่เป็นต้นแบบ มหาวิทยาลัยในพื้นที่ ในการพัฒนาครู และนักเรียน ตลอดจนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ของสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดทั้งแบบ Onsite และ Online 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นผู้นำและผู้สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้แก่ครู อย่างเต็มที่ในการเข้ารับการพัฒนา และนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนตาม พหุปัญญาผ่านการจัดการเรียนการสอน ในห้องเรียนและโครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้มีความทันสมัย น่าสนใจและมุ่งเน้นให้ผู้รับผิดชอบมีการ วัดและประเมินผล ด้วยเครื่องมือ ที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการประเมิน ที่ถูกต้องชัดเจน และติดตามการพัฒนา ผู้เรียนตามพหุปัญญาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีความร่วมมือกับเครือข่ายใน พื้นที่ที่หลากหลายในการร่วมส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียน		

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
1.3 ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามพหุปัญญารายบุคคล โดยนำข้อมูลผลการคัดกรองนักเรียนมาออกแบบการเรียนรู้ จัดให้มีโครงการ/กิจกรรมที่พัฒนาพหุปัญญาผู้เรียนครบทั้ง 8 ด้าน รวมทั้งมีการวิจัยในชั้นเรียน ส่งผลให้มีข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามพหุปัญญาเชิงประจักษ์ นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถค้นพบความถนัด ความสนใจของตนเองอย่างแท้จริง พร้อมทั้งส่งเสริมและต่อยอดพหุปัญญาของผู้เรียนให้มีความสามารถพิเศษ/เชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น จนมีผลงานเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ 1.4 สถานศึกษามีการพัฒนาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ แนวทางการวัด ประเมินผล การเรียนรู้ ที่หลากหลายให้กับผู้เรียน ควบคู่ไปกับการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามพหุปัญญา 1.5 สถานศึกษามีความพร้อมในด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ และแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ ตลอดจนมีเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต	ควรถอดบทเรียนการบริหารจัดการและการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี รวมทั้งจัดทำคู่มือการขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา เพื่อเป็นองค์ความรู้/แนวทางการดำเนินงาน และขยายผลให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่น ๆ ได้นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง	- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา - สถานศึกษา

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
ทำให้สามารถดำเนินการวัดแววจิต ความสามารถพิเศษของผู้เรียนได้ครบ ทุกคน และเป็นไปด้วยความรวดเร็ว รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ให้มีความทันสมัย น่าสนใจ รวมทั้ง ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในยุคปัจจุบัน		
2. การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา พหุปัญญาของนักเรียน ยังพบปัญหา ที่ทำให้มีแนวโน้มไม่ประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย เนื่องจาก ปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อควรพัฒนาดังนี้		
2.1 หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และโครงสร้างเวลาเรียนยังคงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนเนื้อหาสาระ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยระดับประถมศึกษา 1,000 ชั่วโมงต่อปี และระดับมัธยมศึกษา 1,200 ชั่วโมงต่อปี ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพหุปัญญาของผู้เรียนที่สามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและสนใจตามพหุปัญญาของผู้เรียนทุกช่วงวัยและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ สถานศึกษาบางแห่งไม่ได้มีการจัดทำหลักสูตรหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับหรือต่อยอดให้กับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษรายบุคคลภายหลังการวัดแววจิต อีกทั้งระบบการเทียบระดับการศึกษาหรือการเทียบโอนผลการเรียนยังไม่ได้นำมาใช้สนับสนุนผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อลดระยะเวลาเรียนในระบบ	1. ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจและสร้างความมั่นใจให้กับสถานศึกษาว่าสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา 2. ควรจัดทำแผนการพัฒนานักเรียนตามพหุปัญญาเป็นแผนระยะยาวเพื่อให้เห็นเส้นทางการเรียนและการส่งต่อนักเรียนได้อย่างชัดเจน 3. ควรมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนรู้ทั้งเรื่องการจัดโครงสร้างเวลาเรียนรูปแบบการเรียนให้มีความยืดหยุ่นสามารถเรียนรู้จากแหล่งอื่นนอกเหนือจากสถานศึกษา และสามารถนำหน่วยกิตมาเทียบโอนได้ โดยเฉพาะ ผู้เรียน ที่ พบ ว่ามีความสามารถพิเศษระดับสูง ซึ่งควรมีการจัดทำแผนการเรียนรายบุคคลและสามารถเปลี่ยนแผนการเรียนระหว่างชั้นเรียนได้	- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
หรือ เอื้อ ต่อ นักเรียน ที่ เรียน ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพื่อให้สามารถนำหน่วยกิตมาเทียบโอนได้ เช่น ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ด้านวิชาการ/ด้านกีฬา/อื่น ๆ ที่ต้องใช้ เวลาเรียนไปแข่งขัน หรือบางราย มีศึกษาเพิ่มเติมจากสถาบันต่าง ๆ นอกห้องเรียน ในขณะที่กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายให้มีการขับเคลื่อนระบบ ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษาของ ประเทศไทย ซึ่งเป็นระบบที่เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนสะสมหน่วยกิตจากผล การเรียน การฝึกอบรม ประสบการณ์ หรือทักษะ นำไปใช้ต่อยอดในการศึกษา ต่อ การเพิ่มคุณวุฒิ หรือการพัฒนา ทักษะความสามารถของตน	เพื่อให้ได้รับการพัฒนาเต็มตาม ศักยภาพและเต็มตามความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการในการลดภาระ นักเรียนและผู้ปกครอง โดยมี นโยบายการจัดทำระบบวัดผลเทียบ ระดับการศึกษาและประเมินผล การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความเป็น เลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย 4. ควรมีการแก้ไขกฎระเบียบที่เป็น อุปสรรคต่อการจัดการศึกษา เช่น การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนการสอน การวัด ประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น หลากหลายสอดคล้องตามศักยภาพ ของผู้เรียน	
2.2 ครูบางส่วนยังขาดองค์ความรู้ และทักษะในการพัฒนาหลักสูตรหรือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ รวมทั้งการ จัดการเรียนรู้และการพัฒนานวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบ ที่หลากหลาย ทำให้ยังคงใช้กระบวนการ สอนแบบเดิมที่เน้นเนื้อหาและการท่องจำ หรือการสอนในรูปแบบเดียวกันทั้งห้องเรียน	1. ควรประสานความร่วมมือกับ สถาบันผลิตครูให้มุ่งเน้นการให้ ความรู้และประสบการณ์ เรื่อง การจัดการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ จริง เช่น การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (Active Learning) การพัฒนา ผู้เรียนตามพหุปัญญารายบุคคล และการประเมินสมรรถนะนักเรียน มาตรฐานสากล (PISA) เป็นต้น การวัด ประเมินผลที่ทันสมัย สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ นักศึกษา ครู/ครูที่บรรจุใหม่ได้มี องค์ความรู้และทักษะที่พร้อมต่อ	- สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา - สถานศึกษา

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
	การปฏิบัติงานก่อนบรรจุเป็นครูผู้ช่วย 2. ควรจัดรูปแบบการพัฒนาครูที่มีความหลากหลาย ให้ครูสามารถเลือกวิธีการพัฒนาได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งมีช่องทางให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด นอกเหนือจากการนิเทศในสถานศึกษา 3. ควรบูรณาการความร่วมมือ/จับคู่พัฒนากับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามพหุปัญญารายบุคคล รวมทั้งการส่งต่อผู้เรียนในระดับที่สูงขึ้น เช่น สถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างที่ดี มหาวิทยาลัยในพื้นที่ เพื่อให้สถานศึกษามีพี่เลี้ยง (Mentor) หรือที่ปรึกษาหรือเครือข่ายความร่วมมือที่ชัดเจน หรือเพื่อเพิ่มทักษะตามพหุปัญญาของผู้เรียน เช่น สถานประกอบการ โรงพยาบาล เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนประสบการณ์ในการเรียนรู้และการทำงาน	
2.3 การใช้แบบสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของผู้เรียนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อจำกัด คือ 2.3.1 ด้านภาษาและข้อคำถามในแบบสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนบางส่วนยังไม่สอดคล้องเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสามารถพิเศษของนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้สอดคล้องกับพหุปัญญารายบุคคล 2.3.2 การจัดเก็บข้อมูลพหุปัญญาของนักเรียนด้วยการสำรวจวัดแวว	1. ควรมีการติดตามและตรวจสอบความมีประสิทธิภาพของแบบสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสำรวจ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนารูปแบบและแนวทางการวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนให้มีความสอดคล้องเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงต่อการนำไปสู่การส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนตามพหุปัญญารายบุคคล 2. ควรเพิ่มรูปแบบและช่องทางการสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของผู้เรียนที่สอดคล้องเหมาะสมกับ	- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา - สถานศึกษา

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
ความสามารถพิเศษของนักเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่สามารถคัดกรองนักเรียนได้ทุกระดับชั้น รวมทั้งสถานศึกษาบางแห่งที่ขาดความพร้อมด้านคอมพิวเตอร์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างรวดเร็วหรือครอบคลุมนักเรียนทุกคนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 2.3.3 การวัดแวວความสามารถพิเศษของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นปีละ 1 ครั้งอาจยังไม่สามารถนำมาใช้ตัดสินได้ว่าผู้เรียนมีความสามารถพิเศษหรือไม่ ซึ่งต้องพิจารณาจากข้อสังเกต/ผลการประเมินของครู ผู้ปกครองร่วมด้วย และการประเมินต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องหลายครั้ง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน	สภาพบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถมีข้อมูลของนักเรียนที่ครบถ้วนต่อการนำไปใช้ประโยชน์ 3. ควรมีการประมวลและจัดเก็บข้อมูลจากการวัดแวວความสามารถพิเศษของนักเรียนจากแหล่งข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เป็นระยะ เช่น การใช้แบบวัดแวວความสามารถพิเศษ การสัมภาษณ์ การสังเกต ผลงาน เป็นต้น โดยเฉพาะจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม อาทิ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือเพื่อน เพื่อตรวจสอบสภาพปัจจุบันของผู้เรียน ซึ่งแวວความสามารถพิเศษที่เกิดขึ้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้	
2.4 การจัดทำหลักสูตร/แนวทาง/การจัดการเรียนรู้ ในการส่งเสริมผู้เรียนตามพหุปัญญาส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบชมรม/ชุมนุมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและสนใจ แม้ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการเรียนรู้ตามพหุปัญญา แต่ยังไม่ใช่วางรากฐานหรือการเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้มีศักยภาพตามพหุปัญญาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งนักเรียนบางคนมีความรู้เกินกว่าที่ครูสอนในห้องเรียน แต่ยังคงต้องเรียนเพื่อให้ครบตามโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตร และยังไม่สามารถเรียนข้ามชั้นเรียนได้	1. ควรมีการวางแผน หรือทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (Individual Development Plan : ID PLAN) ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบตนเองให้ได้รับการพัฒนา และการส่งต่อตามพหุปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม 2. ควรมีแนวทาง/มาตรการที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเกินกว่าระดับชั้นเรียน อาทิ การปรับรูปแบบหลักสูตร/การจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับนักเรียน รวมทั้งควรมีการจัดหาพี่เลี้ยงที่สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมเด็กเหล่านี้เป็นการเฉพาะ	- สถานศึกษา

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
2.5 สถานศึกษาบางแห่งยังขาดความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อการคัดกรอง แวความสามารถพิเศษของนักเรียนเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคลไม่สามารถดำเนินการคัดกรองนักเรียนได้อย่างรวดเร็วหรือครอบคลุมนักเรียนทุกคนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย	ควรมีการเพิ่มรูปแบบและช่องทางการสำรวจวัดแวความสามารถพิเศษของนักเรียนที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถมีข้อมูลของนักเรียนที่ครบถ้วนต่อการนำไปใช้ประโยชน์	- สถานศึกษา
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ และการให้ความสำคัญของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา ส่งผลต่อการให้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและเป็นจริงในการสำรวจวัดแวความสามารถพิเศษของนักเรียน	1. ควรมีการติดตามและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองและผู้เรียนที่มีต่อการวัดแวความสามารถพิเศษของนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็น และประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและผู้ปกครอง หากสถานศึกษามีข้อมูลพหุปัญญาของผู้เรียนที่มีความถูกต้องและเป็นจริง ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้นำข้อมูลดังกล่าวมาร่วมพัฒนานักเรียนด้วย 2. ควรเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองในการดูแลเด็ก และส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการ/ความต้องการ/ความสนใจตามพหุปัญญาของแต่ละช่วงวัย	- สถานศึกษา

ส่วนที่ 3

การดำเนินงานของ ค.ต.ป. ประจำ
กระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งผลต่อการผลักดัน
เป้าประสงค์ของประเด็นการตรวจสอบ
และประเมินผล

การดำเนินงานของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งผลต่อการผลักดัน เป้าประสงค์ของประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงได้มีการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการผลักดันเป้าประสงค์และประเด็นการตรวจสอบฯ ดังนี้

1. ดำเนินการค้นหาความเสี่ยง ข้อเท็จจริงและปัญหาอุปสรรคจากการปฏิบัติราชการของหน่วยงานตามประเด็นการตรวจสอบฯ โดยเชิญหน่วยงานส่วนกลางที่รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ ประกอบด้วย แผนการดำเนินงาน กิจกรรม งบประมาณที่ได้รับผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไข เพื่อตรวจสอบถึงความชัดเจนและความเป็นไปได้ในการดำเนินงานโครงการให้บรรลุผลตามเป้าหมายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2. ประเมินสภาพความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง และประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้แบบสอบถามกับหน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงานและสถานศึกษาในพื้นที่ เพื่อตรวจสอบว่าหน่วยงานมีการดำเนินงาน โดยมีการประเมินความเสี่ยงของโครงการและมีการจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานในการขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ติดตาม ตรวจสอบ กับหน่วยงานส่วนกลาง และหน่วยงานในระดับพื้นที่ ทั้งในรูปแบบ Onsite และ Online ผ่านระบบ Zoom Meeting โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานโดยตรง เพื่อได้รับฟังความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งแนวทางการแก้ไข พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการวัดผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ รวมถึงการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานและสถานศึกษาในการดำเนินงาน และแนวทางการแก้ไข ปัญหา พร้อมทั้งนำปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นมาจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัตินำเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

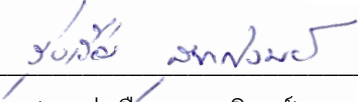
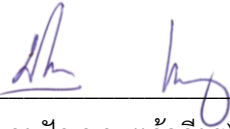
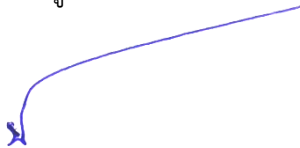
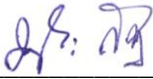
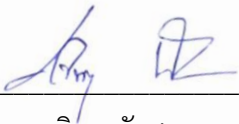
4. รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลตามประเด็นฯ นำเรียนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อโปรดทราบและพิจารณา โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้สั่งการให้หน่วยงานรับข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการไปดำเนินการ พร้อมทั้งได้ดำเนินการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

5. เร่งรัด ติดตามผลการดำเนินการของหน่วยงานตามข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. กำหนดแผนการเข้าพบผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน เพื่อนำเสนอข้อมูลผลการตรวจสอบและประเมินผลตามประเด็นฯ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2567

ส่วนที่ 4

การลงนามรับรองรายงาน

ลงชื่อ		ประธานกรรมการ
	(นางผาณิต มีสุนทร)	
ลงชื่อ		กรรมการ
	(นางรุ่งเรือง สุขากิรัมย์)	
ลงชื่อ		กรรมการ
	(นายปัญญา แก้วกียูร)	
ลงชื่อ		กรรมการ
	(นายสุวิทย์ มูลคำ)	
ลงชื่อ		กรรมการ
	(นายวสันต์ นวนเหนียว)	
ลงชื่อ		กรรมการและเลขานุการ
	(นายประสพ กันจู)	
ลงชื่อ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	(นางเจนจิรา รัชตฤงคารสกุล)	
ลงชื่อ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	(นางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์)	

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

**แบบประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ตามประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ
รอบ 12 เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567**

ลำดับ ที่	ประเด็น การตรวจสอบและ ประเมินผลตามภารกิจของ กระทรวง	ผลการประเมิน ความเสี่ยง	ประเด็น ความเสี่ยงที่พบ	ปัจจัยความเสี่ยง/ ความเสี่ยงที่พบ	ระดับของโอกาส ที่จะเกิดความ เสี่ยง	ระดับของ ผลกระทบที่คาด ว่าจะเกิด	การดำเนินการ เพื่อลดความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ เพื่อความ เสี่ยง
1	ประเด็นการส่งเสริมและ พัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา	มีความเสี่ยง แต่ สามารถบริหาร จัดการได้	ด้านกลยุทธ์	1. ความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ กล่าวคือ การสื่อสาร แนวทางการดำเนินโครงการไปยังหน่วยงาน/สถานศึกษาอาจจะยังไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจไม่ตรงกัน ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับข้อคำถามในการสำรวจความสามารถพิเศษของนักเรียน ทำให้การทำแบบสำรวจความสามารถพิเศษไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ได้แนวความสามารถของนักเรียนอย่างแท้จริง	ปานกลาง	สูง	- จัดทำคู่มือ/แนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเข้าใจในแนวทางการดำเนินโครงการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน - จัดทำแนวปฏิบัติการสำรวจแนวความสามารถพิเศษ ประจำปีการศึกษา 2567 - เพิ่มช่องทางการสื่อสารให้หลากหลาย สอดคล้องเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย - จัดทำ E-learning เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนที่ยังไม่เคยผ่านการอบรมสำรวจแนวความสามารถนักเรียนในโรงเรียนเอกชน หรือผู้ที่ต้องการทบทวนความรู้สามารถเข้ามาเรียนได้ตลอดเวลา	-
			ด้านการดำเนินงาน/ ปฏิบัติการ	2. ความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินโครงการฯ พบว่า ข้อมูลของนักเรียนในระบบของโรงเรียนไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากมีนักเรียนที่มีการย้ายเข้า-ออก ในภาคการศึกษาหรือระหว่างปีการศึกษา ซึ่งข้อมูลที่อัปเดตเข้าในระบบสำรวจแนวความสามารถนักเรียนจาก DMC ของสำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะอัปเดตข้อมูลนักเรียนปีละ 1 ครั้ง (เดือนมิถุนายน)	น้อย	น้อย	- ประชุมหารือกับทางสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการอัปเดตข้อมูลนักเรียนระหว่างภาคการศึกษาหรือระหว่างปีการศึกษาว่าสามารถจะดำเนินการอย่างไรได้บ้าง และจะดำเนินการติดตาม แลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนกับสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นระยะ ๆ	-

ลำดับ ที่	ประเด็น การตรวจสอบและ ประเมินผลตามภารกิจของ กระทรวง	ผลการประเมิน ความเสี่ยง	ประเด็น ความเสี่ยงที่พบ	ปัจจัยความเสี่ยง/ ความเสี่ยงที่พบ	ระดับของโอกาส ที่จะเกิดความ เสี่ยง	ระดับของ ผลกระทบที่คาด ว่าจะเกิด	การดำเนินการ เพื่อลดความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ เพื่อความ เสี่ยง
1 (ต่อ)				3. ความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศ/ เทคโนโลยีในการดำเนินโครงการฯ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน ฯลฯ กล่าวคือ ทรัพยากรที่ใช้ ในการดำเนินโครงการยังไม่เพียงพอ ส่งผลให้ การดำเนินโครงการขาดความต่อเนื่อง	ปานกลาง	น้อย	- ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพิ่มเติม เพื่อให้ระบบมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น	
				4. ความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับ การดำเนินโครงการ พบว่า ผู้รับผิดชอบ โครงการเป็นข้าราชการใหม่ ซึ่งยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ	ปานกลาง	ปานกลาง	- จัดอบรมข้าราชการใหม่เกี่ยวกับ การบริหารโครงการ กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ	-
				5. ความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผล การดำเนินงานโครงการฯ พบว่า ไม่มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโครงการ	ปานกลาง	ปานกลาง	- สร้างแบบการติดตามประเมินผล การดำเนินงานโครงการ	-
			ด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ	6. ความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนิน โครงการฯ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียง ความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับ งบประมาณ ฯลฯ กล่าวคือ การสำรวจแนว ความสามารถพิเศษฯ ถึงแม้จะไม่ใช้ งบประมาณ แต่ยังมีกิจกรรมที่จะดำเนินการ อื่น ๆ อาทิ การวิจัย การพัฒนาและส่งเสริม ผู้เรียนตามความถนัดรายบุคคล การอบรม และพัฒนาศึกษานิเทศก์ บุคลากรทางการศึกษา ครู เกี่ยวกับการส่งเสริมผู้เรียนตามหลัก พหุปัญญา เป็นต้น ซึ่งได้รับงบประมาณในปี 2,895,300 บาท ทำให้สามารถทำได้เพียง การสำรวจแนวความสามารถพิเศษฯ การประชุม อบรมครูในรูปแบบออนไลน์ แต่ไม่ครอบคลุม กิจกรรมอื่น ๆ ที่จะต้องมีการใช้งบประมาณ	มาก	มาก	- มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการจัด ประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ครู จากรูปแบบ On-site มาเป็นรูปแบบ Online ให้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ใน การที่จะอบรมและพัฒนาศึกษานิเทศก์ บุคลากรทางการศึกษา และครู รวมไปถึงการวิจัยที่ เกี่ยวกับการ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ตามความถนัดรายบุคคลมีความจำเป็น ที่จะต้องใช้งบประมาณในการ ดำเนินการ	-

ลำดับ ที่	ประเด็น การตรวจสอบและ ประเมินผลตามภารกิจของ กระทรวง	ผลการประเมิน ความเสี่ยง	ประเด็น ความเสี่ยงที่พบ	ปัจจัยความเสี่ยง/ ความเสี่ยงที่พบ	ระดับของโอกาส ที่จะเกิดความ เสี่ยง	ระดับของ ผลกระทบที่คาด ว่าจะเกิด	การดำเนินการ เพื่อลดความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ เพื่อความ เสี่ยง
				อีกทั้งสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาให้ข้อเสนอแนะ ควรได้รับการ สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอน ตามหลักทฤษฎีตามความถนัดของผู้เรียน รายบุคคล				

ภาคผนวก ข

การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

1. ประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการโครงการโดยรวมของหน่วยงานและสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนที่กำหนด จึงทำให้ยังไม่สามารถสะท้อนได้ว่า ผลผลิต/ผลงานที่ได้ตรงตามที่กำหนดในแง่ของงบประมาณและเวลา เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดหรือผลลัพธ์จากงบประมาณที่ผ่านมาหรือไม่ เนื่องจากในขณะนี้ (ไตรมาสที่ 4) หน่วยงานและสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินโครงการ

2. ประสิทธิภาพ

ผลผลิต/ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐาน และตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ให้บริการ ในภาพรวม พบว่า ขณะนี้หน่วยงานและสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินงานโครงการตามแผนที่กำหนด จึงทำให้ยังไม่สามารถสะท้อนได้ว่า โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐาน และตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ให้บริการหรือไม่ เพียงใด อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผลลัพธ์โครงการโดยรวม พบว่า มีการกำหนดผลลัพธ์โครงการดังนี้

2.1 นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาได้อย่างเต็มตามศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล และนักเรียนที่ยังไม่แสดงออกถึงแนวความสามารถพิเศษ ได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจตามหลักทฤษฎีปัญญาอย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน และคุณภาพการศึกษา นำไปสู่การประกอบอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนศักยภาพรายบุคคลจะมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นส่งผลให้ประเทศสามารถแข่งขันได้ท่ามกลางสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2.2 ครูโรงเรียนเอกชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการคัดกรอง วิเคราะห์ และวินิจฉัยผู้เรียนรายบุคคล และสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือส่งต่อเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเรียนเป็นรายบุคคลตามความถนัดของตัวเอง

3. ความโปร่งใส

กระบวนการทำงานของหน่วยงานมีการเปิดเผย ตรวจสอบได้ และสามารถชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย และผู้รับบริการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง และข้อมูลมีความถูกต้อง กล่าวคือ หน่วยงานมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ การให้บริการ มีระบบสารสนเทศในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น หนังสือราชการ และเว็บไซต์ ฯลฯ นอกจากนี้ สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ มีการดำเนินงานโครงการตามนโยบายและข้อสั่งการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และมีการรายงานผลการดำเนินงานโครงการเสนอผู้บริหารเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในขณะที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ร้อยละ 98.25 มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินโครงการ การให้บริการ การจัดซื้อจัดจ้าง รองลงมา คือ มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาการทุจริตระหว่างการดำเนินโครงการ ร้อยละ 96.49 และมีกลไกการตรวจสอบ/การสอบทาน/การตรวจสอบภายใน/การควบคุมภายใน/การตรวจสอบการดำเนินโครงการ

ร้อยละ 93.86 กล่าวคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษากลุ่มเป้าหมายมีการเผยแพร่การดำเนินงานโครงการผ่านช่องทางที่หลากหลายให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับทราบ เช่น เว็บไซต์ Line และ Facebook ฯลฯ รวมทั้งมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น หนังสือราชการ เว็บไซต์ โทรศัพท์ และกล่องรับฟังความคิดเห็น ฯลฯ

4. การมีส่วนร่วม

การดำเนินงานโครงการภายใต้ประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญา หน่วยงานมีการเปิดโอกาส/ช่องทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจ มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และกระบวนการแก้ไข รวมถึงปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการวางแผนและวิธีการปฏิบัติงาน มีการจัดตั้งกลุ่ม Line วัตถุประสงค์ เพื่อใช้ในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร การสอบถามในกรณีที่สถานศึกษามีข้อสงสัย รวมทั้งเป็นการสร้างเครือข่ายให้สถานศึกษาในสังกัดและต่างสังกัดในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปบูรณาการปรับใช้ตามบริบทของสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษาบางแห่งได้จัดให้มีกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง มีการออกแนะแนวการศึกษาต่อยังสถานศึกษาอื่น ๆ ในชุมชนพื้นที่ใกล้เคียง

ในขณะที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ร้อยละ 99.12 มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบทั้งก่อนเริ่มดำเนินการโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังดำเนินโครงการ รองลงมา คือ มีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้มากกว่า 1 ช่องทาง รวมทั้งจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และการตัดสินใจร่วมกัน ร้อยละ 97.37 และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ ร้อยละ 99.12 กล่าวคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในการดำเนินโครงการ ผ่านทางเว็บไซต์ Youtube Line และ Facebook เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองและชุมชน มีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้มีการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและทิศทางการขับเคลื่อนโครงการนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา

5. ความคุ้มค่า

หน่วยงานส่วนกลางมีการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนดนโยบาย วิธีการปฏิบัติ ผลผลิต/ผลลัพธ์ และงบประมาณที่ใช้ กล่าวคือ หน่วยงานมีการนำผลการดำเนินโครงการของปีที่ผ่านมา มากำหนดเป็นนโยบายและโครงการในปีต่อมา รวมถึงการวางแผนร่วมกับทีมวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิถึงปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการที่ผ่านมา เพื่อการแนวทางและปรับการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการนำปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานที่ผ่านมาหาแนวทางป้องกัน นอกจากนี้ในแต่ละกิจกรรม ภายหลังจากอบรมจะดำเนินการทำแบบประเมินตามที่กำหนด และมีการจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อความสะดวกในการประสานงาน หากครูนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในโรงเรียนแล้วเกิดปัญหา ก็สามารถสื่อสารกับทีมวิทยากรเพื่อแก้ไข

ปัญหาได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งมีการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละไตรมาส และในการดำเนินการทุกกิจกรรมจะมีการทบทวนและตรวจสอบกฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินโครงการ

ในขณะที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย มีการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ วิธีการปฏิบัติ มากที่สุด ร้อยละ 99.12 รองลงมา คือ การกำหนดนโยบาย ร้อยละ 96.49 ผลผลิต/ผลลัพธ์ ร้อยละ 93.86 งบประมาณที่ใช้ ร้อยละ 90.35 และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 74.56 ตามลำดับ กล่าวคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการประชุม กำหนดนโยบายประชุมคณะกรรมการ กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ชี้แจงรายละเอียด แนวทางการดำเนินงานให้โรงเรียนรับทราบ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ รวมทั้งมีการดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อาทิ การจัดซื้อจัดจ้าง และการของงบประมาณ ฯลฯ สำหรับสถานศึกษา ผู้บริหารประชุมติดตามการดำเนินงานกับผู้รับผิดชอบโครงการ/ผู้บริหาร และฝ่ายวิชาการประเมินผลการปฏิบัติงานจากการตรวจเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การเปิดโอกาสให้คณะครู นักเรียน และผู้ปกครองสะท้อนผลการปฏิบัติงาน/ติดตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน การประชุมวางแผนการใช้งบประมาณ ทบทวนความเหมาะสมของงบประมาณ โดยบูรณาการกับงบจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อจัดเป็นค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้เพียงพอต่อภาคดำเนินโครงการ รวมถึงมีการทบทวนกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการใช้เงินงบจัดสรรเงินอุดหนุน เพื่อจัดเป็นค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล
ประจำกระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มตรวจสอบภายใน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

319 ถนนราชดำเนินนอก ดุสิต กทม. 10300

โทร/โทรสาร 02 628 6167 Website : <https://audit.moe.go.th/>